

Nr 265.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om
inskränkning med hänsyn till försvaret i rätten att av-
verka skog; given Stockholms slott den 14 maj 1943.*

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om inskränkning med hänsyn till försvaret i rätten att avverka skog.

GUSTAF.

Thorwald Bergquist.

F ö r s l a g

till

L a g**om inskränkning med hänsyn till försvaret i rätten att avverka skog.**

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

När så erfordras med hänsyn till rikets försvar, äger länsstyrelsen meddela förbud mot att utan tillstånd av skogsvårdsstyrelsen avverka skog inom område som länsstyrelsen bestämmer. Förbudet, som skall delgivas eller kungöras på lämpligt sätt, gäller tills vidare.

Vad i första stycket stadgas skall ej äga tillämpning å kronan tillhörig skogsmark som står under domänstyrelsens förvaltning.

2 §.

Tillstånd att utan hinder av länsstyrelsens förbud företaga avverkning inom område som avses i 1 § första stycket må av skogsvårdsstyrelsen meddelas allenast om det kan ske utan väsentligt men för försvaret.

Innan skogsvårdsstyrelsen meddelar beslut med anledning av ansökan om tillstånd till avverkning, skall styrelsen, därest tvekan kan råda huruvida tillstånd må meddelas, inhämta yttrande av myndighet som Konungen bestämmer.

3 §.

Vid meddelande av tillstånd till avverkning äger skogsvårdsstyrelsen uppställa de villkor om utsyning som finnas erforderliga. Kostnad för utsyning som föranledes av sådan föreskrift skall gäldas av kronan. Vad nu sagts i fråga om utsyning skall ock gälla utmärkande på marken av visst område, där avverkning får företagas.

Underrättelse om meddelat tillstånd skall ofördröjligen tillställas myndighet som har att avgiva yttrande enligt 2 §.

Meddelat tillstånd må återkallas, när skäl därtill äro.

4 §.

Därest på grund av denna lag tillstånd till avverkning helt eller delvis vägras eller återkallas och kostnad eller förlust därigenom åsamkas sökanden eller tillståndets innehavare, skall skäligen gottgörelse gäldas av kronan, om intrånget ej är att anse såsom ringa.

5 §.

Ersättning enligt 4 § bestämmas av riksvärderingsnämnden.

Ansökan därom ingives till skogsvårdsstyrelsen, som har att med eget yttrande överlämna ärendet till nämnden. Vid ärendets behandling inför nämnden

den skall i tillämpliga delar gälla vad som stadgas om fastställande av ersättning på grund av rekvisition för krigsmaktens behov.

Över nämndens beslut må klagan ej föras.

6 §.

Den som i strid mot länstyrelsens förbud företager avverkning utan skogs-vårdsstyrelsens tillstånd eller bryter mot föreskrift som skogs-vårdsstyrelsen meddelat i beslut om tillstånd, straffes med dagsböter.

Då till straff enligt första stycket dömes, skall tillika olovligen avverkat virke, där det ligger kvar å skogen eller, om det är bortfört, fortfarande är i avverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, är den som låtit verkställa avverkningen skyldig att utgiva ersättning med belopp, motsvarande virkets värde. Om det finnes uppenbart oskäligt, må dock virke ej dömas förbrutet eller ersättning utdömas som här är sagt.

Beträffande virke som tagits i beslag skall vad i 27 § och 28 § andra stycket skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212) är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Böter som ådömas enligt denna lag ävensom genom försäljning av förbrutet virke uppkommen behållning och utdömd ersättning för virke som undgått beslag tillfalla kronan.

7 §.

Klagan över skogs-vårdsstyrelsens beslut må föras hos skogsstyrelsen före klockan tolv å trettionde dagen efter det klaganden av beslutet erhållit del; och skall underrättelse därom meddelas i beslutet. I fråga om klagan över skogsstyrelsens beslut skall vad i skogsvårdslagen är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Om skäl därtill äro, må förordnas, att meddelat tillstånd omedelbart skall lända till efterrättelse.

Beslut, varigenom meddelat tillstånd återkallas, skall utan hinder av besvär genast träda i kraft.

8 §.

Närmare bestämmelser angående tillämpningen av denna lag meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1943 och gäller till och med den 30 juni 1944. Förbud som meddelats jämlikt lagen skall ej gälla längre än lagen äger giltighet. Vad i lagen stadgas om prövning av ersättningsanspråk och om förseelse som begåtts under lagens giltighetstid skall äga tillämpning även efter det lagen i övrigt upphört att gälla.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 april 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, GJÖRES.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler t. f. chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bergquist, fråga om *provisorisk lagstiftning angående viss inskränkning i rätten att avverka skog.*

Föredraganden anför följande.

Framställning om lagstiftning.

I skrivelse till Konungen den 13 november 1942 har *arméförvaltningens fortifikationsstyrelse* hemställt om lagstiftning i syfte att förhindra skogsavverkning till men för bruket av försvarsanläggningar samt anfört följande.

Styrelsen hade funnit att vid anskaffning av mark för befästningar åtskillnad borde göras mellan å ena sidan den mark som erfordrades för själva befästningsanläggningarna och å andra sidan de omkring försvarställningarna liggande markområden, där skogen kunde behöva utnyttjas för maskering av ställningarna.

Vad först anginge den mark som vore erforderlig för befästningsanläggningarnas uppförande och anordnande borde enligt styrelsens åsikt frivilliga nyttjanderättsavtal slutas med vederbörande markägare i enlighet med vissa normer som tidigare tillämpats i dylika fall.

Vidkommande återigen frågan om de i anslutning till försvarsställningarna belägna markområden, varest skogen kunde behöva utnyttjas för maskering av ställningarna, hade verkställt undersökning givit vid handen, att det gällde betydande arealer. Det hade ifrågasatts att det beträffande dessa markområden skulle vara nödvändigt med totalt avverkningsförbud. Det vore uppenbart, att tillskapandet av sådant förbud skulle komma att ställa sig mycket dyrbart för kronan.

Styrelsen hade vid frågans behandling funnit att det avsedda syftet att bevara skogen för ställningarnas maskering borde kunna vinnas utan totalt avverkningsförbud genom kontroll över avverkningen inom områdena i fråga så att avverkning, som icke medförde skada, medgäves. Enär avverkning i måhända nära nog normal omfattning på åtskilliga ställen torde kunna tillåtas och det å andra sidan i flera fall vore angeläget att för åstadkommandet av erforderliga skottfält företaga viss avverkning av skogen framför befästningsanläggningarna, ville det synas som om en kontroll över skogsav-

verkningen skulle medföra mindre intrång för markägarna och ställa sig ekonomiskt mindre kostsam för kronan än totalt avverkningsförbud. Det syntes vara oundgängligen nödvändigt att erhålla en dylik kontroll över skogsavverkningen, enär eljest ett effektivt utnyttjande av den mängd dyrbara befästningsanläggningar som uppförts och anordnats kunde helt äventyras. En även relativt obetydlig skogsavverkning kunde i åtskilliga fall medföra, att befästningarna bleve onyttiga ur försvarssynpunkt.

Det syntes emellertid möta betydande praktiska svårigheter att avtalsvägen tillskapa sådan kontrollrätt för kronan. Härtill komme att, i den mån frivillig uppgörelse icke kunde ernås, tvångsmedel för närvarande icke stode till buds för att åläggga markägarna enbart skyldighet att underkasta sig kontrollen.

Vid detta förhållande och då dessutom frågan om kontroll över skogsavverkningen omkring anlagda försvarsställningar hade aktualitet för hela landet ville styrelsen ifrågasätta, huruvida icke en lagstiftning om kontroll över skogsavverkningen inom de områden, varest befästningsanläggningar funnes eller vore avsedda att uppföras eller anordnas, borde komma till stånd. Enär dels stora svårigheter uppkomme, då det gällde att avgränsa de områden varest kontroll erfordrades, dels ock militära skäl icke medgåve områdenas exakta angivande för offentligheten, måste den ifrågasatta lagens tillämplighetsområde självfallet bliva relativt stort. Chefen för försvarsstaben syntes böra tillkomma att, efter hörande av vederbörande militärområdesbefälhavare, angiva de områden varest kontroll över skogsavverkningen borde ske. Ett intimt samarbete mellan militära myndigheter och vederbörande skogsvårdsstyrelser skulle måhända kunna avsevärt underlätta tillämpningen av lagen. Härigenom kunde den utökning av de militära myndigheternas arbete, som stiftande av en dylik lag otvivelaktigt medförde, avsevärt minskas.

Därest på grund av stadgandena i den föreslagna lagen tillstånd till skogsavverkning icke kunde meddelas, och därav föranleddes att sökanden finge vidkännas förlust eller lede skada, syntes böra stadgas, att sökanden skulle erhålla skäligen gottgörelse av kronan, om det intrång som åsamkades honom icke vore att anse såsom ringa. Denna ersättning syntes lämpligen kunna bestämmas av riksvärderingsnämnden i likhet med vad som föreskrivits i 6 § lagen den 24 mars 1942 om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret.

Promemoria.

Med anledning av den inkomna framställningen har inom justitiedepartementet upprättats en den 14 december 1942 dagtecknad promemoria angående inskränkning i rätten att avverka skog med hänsyn till rikets försvar.

I promemorian anfördes beträffande huvudgrunderna för eventuell lagstiftning i ämnet:

Det synes vara nödvändigt att under nu rådande förhållanden förekomma avverkning som nedsätter värdet av befintliga befästningar eller eljest är till avsevärd skada för försvaret.

En dylik tillfällig inskränkning i fastighetsägarens rådighet över sin mark har förut införts genom lagen den 24 mars 1942 om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret, enligt vilken nybyggnad ej må utan tillstånd företagas i närheten av befästning eller flygfält, om genom byggnaden sådan anläggnings användning för rikets försvar försvåras eller eljest avsevärt men åsamkas försvaret. Vad nu sagts om nybyggnad gäller även väsentlig om- eller tillbyggnad. Har beslut meddelats om anläggande eller utvidgning av

befästning eller flygfält eller kan avsevärt men uppstå genom bebyggelse i närheten av militär anläggning av annat slag, äger länsstyrelsen förordna, att nämnda bestämmelser skola äga motsvarande tillämpning.

Den olägenhet som genom olämplig skogsavverkning kan åsamkas försvaret är fullt jämförlig med de olägenheter som kunna vållas t. ex. av en byggnad i närheten av en befästning. Skogsavverkning kan göra en befästningsanläggning mer eller mindre värdelös genom att lämna den öppen för insyn, när det är betydelsefullt att den är dold.

Totalt avverkningsförbud torde knappast i något fall vara erforderligt för det ändamål varom här är fråga. Däremot är det ofta i hög grad önskvärt att försiktighet iakttages, så att ett tillräckligt skyddande skogsbestånd lämnas. Med hänsyn här till torde bestämmelser böra införas som möjliggöra ur försvarssynpunkt nödig kontroll över skogsavverkning.

Såsom huvudstadgande torde böra upptagas en bestämmelse som ger möjlighet att, när det erfordras med hänsyn till rikets försvar, meddela förbud tills vidare mot avverkning inom visst område. Det synes lämpligt att åt länsstyrelserna, vilka ha en motsvarande funktion enligt lagen om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret, överlämna att pröva behovet av ett sådant förbud som nyss nämnts. För att bli verksamt bör förbudet naturligtvis tillkännagivas på lämpligt sätt. Då det ur militär synpunkt icke bör ifrågakomma att direkt utpeka den plats, där förbudet är av särskild vikt, måste förbudet omfatta ett jämförelsevis stort område. Sättet för förbudets kungörande bör lämpas härefter. Delgivning med varje särskild fastighetsägare kan emellanåt vara svårt att praktiskt genomföra. Kungörelse i tidningarna får sålunda anses tillfyllest. Områdets utmärkande på marken kan icke heller krävas.

Möjligheten att meddela förbud mot skogsavverkning läser icke kunna inskränkas till sådana fall då en befästning finnes på platsen. Det är givetvis önskvärt att kunna ingripa i god tid, när en befästning planeras, liksom när det eljest ur försvarssynpunkt är behövt. Anledning att ur försvarssynpunkt inskränka avverkningen av skog torde kunna förekomma även då det icke är fråga om befästningsanläggning. Så t. ex. kunna hangarer för flygplan behöva det skydd mot insyn som skogen kan erbjuda.

Såsom förut nämnts avser förbudet i huvudsak allenast att åstadkomma kontroll över avverkningen. Undantag från förbudet bör alltså kunna medgivas. Denna prövning torde böra anförtros åt skogsvårdsstyrelserna, som genom sina underordnade tjänstemän stå i förbindelse med ortsbefolkningen. Tillstånd bör få meddelas allenast om det kan ske utan väsentligt men för försvaret. Till ledning för skogsvårdsstyrelsens prövning bör militär myndighet under hand lämna vissa anvisningar, om vad som ur militär synpunkt bör iakttagas. Skulle likväl råda tvekan, huruvida hinder mot avverkningen föreligger med hänsyn till försvaret, bör skogsvårdsstyrelsen inhämta yttrande av militär myndighet. Kungl. Maj:t bör — liksom enligt lagen om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret — bestämma vilken myndighet som skall avgiva sådant yttrande. I tillämpningsförfattning (171/1942) till sistnämnda lag har därtill utsetts chefen för försvarsstaben.

I fråga om ersättning med anledning av intrång genom inskränkning i rätten att avverka skog uttalades i promemorian följande.

Det är uppenbart, att om tillstånd till avverkning på grund av bestämmelserna i den föreslagna lagen vägras helt eller delvis, markens ägare eller någon som innehar nyttjanderätt till fastigheten kan lida skada. I lagen om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret stadgas för motsvaran-

de fall, att om tillstånd till nybyggnad eller om- eller tillbyggnad finnes icke kunna meddelas och därav föränledes, att sökanden, under den tid hindret varar, får vidkännas kostnad utan att ha motsvarande nytta av fastigheten eller att han går miste om avkastning på nedlagt kapital, han skall vara berättigad till skälig gottgörelse av kronan, om det intrång som åsamkats honom ej är att anse såsom ringa. Beträffande innebörden härav må framhållas, att lagrummet ej — utöver nämnda utgifter och mistad avkastning — ger ersättning för utebliven vinst t. ex. av tomtförsäljning eller av ett hyreshus, som kunnat uppföras om ej lagens bestämmelser ställt sig hindrande emellan. I motiveringen till lagen framhölls bl. a. att lagstiftningen var av provisorisk natur och att de flesta människor funne det helt naturligt att under en kritisk tid uppskjuta ej strängt nödvändiga byggnadsarbeten och nog också funne det självfallet att de ej borde försvara användningen av befintliga befästningar genom att utan hänsyn till de utrikespolitiska förhållandena uppföra hindrande byggnader.

Den tillfälliga begränsning i rätten att avverka skog som de här föreslagna bestämmelserna kunna innebära torde i allmänhet vara föga kännbar. I regel kommer det område för vilket tillstånd till avverkning ej kan lämnas eller endast med vissa reservationer kan givas att inskränka sig till en mindre del av en skogsägares område. Emellanåt kan dock förlust tänkas uppkomma om förbudet t. ex. skulle drabba huvudsakliga delen av en mindre fastighets skogsmark och husbehovsvirket till följd därav ej kan uttagas utan måste anskaffas från annat håll. Om någon får vidkännas utgift därför, har han visserligen i stället skogen kvar för framtida behov, men det bör ej hindra att han får ersättning för den kostnad han får ikläda sig. Vid bestämmande av ersättnings storlek bör dock hänsyn tagas till att motsvarande kvantitet skog finnes sparad. Ett annat fall som bör beaktas är, att någon förvärvat skogsavverkningsrätt och hindras att utnyttja denna. Därest skogsägaren hindras att utföra avverkning vid en gynnsam tidpunkt, bör också ersättning kunna komma i fråga, om han ej kan förlägga avverkningsverken till annat område. Med hänsyn till sådana fall som nu nämnts föreslås, att skälig ersättning skall utgå för kostnad eller förlust som följer av att tillstånd ej kunnat meddelas. Vad särskilt angår förlust som uppkommit därigenom att skog ej kunnat uttagas vid en särskilt gynnsam tidpunkt må framhållas, att ersättning därför ofta ej torde kunna bestämmas förrän förbudet upphört att gälla. Vid ersättnings bestämmande bör beaktas, att nu rådande förhållanden lägga band på andra, som ofta äro betungande. Ersättning för en utebliven konjunkturvinst bör därför icke överstiga vad som må anses skäligt för att en viss skogsägare icke skall drabbas av en förlust som rättvisligen bör bäras av samhället.

För att undvika ersättningskrav av obetydlig beskaffenhet synes, efter förebild i lagen om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret, den inskränkningen i ersättningsreglerna böra uppställas, att ersättning ej skall utgå för intrång som är att anse såsom ringa.

I promemorian förordas, att såsom fortifikationsstyrelsen föreslagit ersättningen bör bestämmas av riksvärderingsnämnden, där ej överenskommelse träffas.

Vid promemorian fanns fogat ett utkast till *lag om inskränkning i rätten att avverka skog med hänsyn till försvaret*. Lagen skall enligt utkastet vara provisorisk och gälla till och med den 30 juni 1944.

Enligt 1 § i utkastet skall, när så erfordras med hänsyn till försvaret, länsstyrelsen äga meddela förbud mot att utan tillstånd av skogsvårdsstyrelsen

avverka skog inom område som länsstyrelsen bestämmer. Förbudet skall kungöras eller delgivas på lämpligt sätt och gäller tills vidare. Tillstånd må meddelas allenast om det kan ske utan väsentligt men för försvaret. I 2 § stadgas, att innan skogsvårdsstyrelsen meddelar beslut med anledning av ansökan om tillstånd till avverkning, skogsvårdsstyrelsen skall inhämta yttrande av myndighet som Konungen bestämmer, därest tvekan kan råda huruvida hinder mot meddelande av tillstånd föreligger med hänsyn till försvaret. Enligt 3 § äger skogsvårdsstyrelsen vid meddelande av tillstånd till avverkning därtill foga de villkor om utsyning som finnas skäligen. Kostnad för utsyning, som föranledes av sådan föreskrift, skall gäldas av kronan. Under rättelse om meddelat tillstånd skall ofördröjligen tillställas myndighet, som har att avgiva yttrande enligt 2 §. Meddelat tillstånd må återkallas, när skäl därtill äro.

I 4 § upptages stadgande, att därest på grund av lagen tillstånd till avverkning vägras eller meddelat tillstånd helt eller delvis återkallas och sökanden eller tillståndets innehavare därigenom åsamkas kostnad eller förlust, skäligen gottgörelse skall gäldas av kronan, om intrånget ej är att anse såsom ringa. Ersättningen skall enligt 5 § bestämmas av riksvärderingsnämnden. Ansökan om ersättning skall ingivas till skogsvårdsstyrelsen, som har att med eget yttrande överlämna ärendet till nämnden. Vid ärendets behandling inför nämnden skall i tillämpliga delar gälla vad som stadgas om fastställande av ersättning på grund av rekvisition för krigsmaktens behov. Över nämndens beslut skall klagan ej få föras.

I 6 § upptagas vissa straffbestämmelser m. m. Den som i strid mot länsstyrelsens beslut företager avverkning utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd eller bryter mot föreskrift, som skogsvårdsstyrelsen meddelat i beslut om tillstånd, skall straffas med dagsböter. Om någon företager avverkning i strid mot länsstyrelsens beslut eller föreskrift som skogsvårdsstyrelsen meddelat, skall därjämte länsstyrelsen äga vid vite förbjuda dess fortsättande. Böter och viten som ådömas enligt lagen skola tillfalla kronan. Enligt 7 § skola besvär få anföras över skogsvårdsstyrelsens beslut hos skogsstyrelsen före klockan tolv å trettionde dagen efter det klaganden av beslutet erhållit del samt över skogsstyrelsens beslut hos Kungl. Maj:t enligt vad därom eljest är stadgat. Om skäl därtill äro, skall förordnande kunna givas, att meddelat tillstånd omedelbart skall lända till efterrättelse. Beslut, varigenom meddelat tillstånd återkallas, skall utan hinder av besvär genast träda i kraft. Beträffande länsstyrelsens beslut om förbud mot avverkning uttalas i promemorian att av allmänna regler följde att det omedelbart skulle lända till efterrättelse samt att några särskilda föreskrifter om besvär över länsstyrelsens beslut ej erfordrades. Enligt 8 § i lagutkastet skola närmare bestämmelser angående tillämpningen av lagen meddelas av Konungen.

Yttranden.

Över promemorian och det därvid fogade lagutkastet ha efter remiss yttranden avgivits av chefen för försvarsstaben, arméförvaltningen, marinför-

valtningen, flygförvaltningen, statskontoret, priskontrollnämnden, riksvärderingsnämnden, skogsstyrelsen, domänstyrelsen, länsstyrelserna i Värmlands, Älvsborgs, Kopparbergs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, Sveriges skogsägareförbund samt Sveriges skogsägareföreningars riksförbund. Vid det utlåtande som avgivits av skogsstyrelsen ha fogats yttranden av samtliga skogsvårdsstyrelser.

I de yttranden, i vilka behovet av den föreslagna lagstiftningen berörts, har detsamma allmänt vitsordats. *Chefen för försvarsstabben* har sålunda framhållit, att det ur försvarets synpunkt vore av stor betydelse att lagstiftning i ämnet snarast komme till stånd. *Länsstyrelserna i Värmlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län* ha anfört, att bestämmelser i förevarande hänseende under nu rådande förhållanden torde vara nödvändiga. *Sveriges skogsägareförbund* har uttalat, att åtgärder, som vore nödvändiga för rikets försvar, givetvis måste genomföras, även om intrång därigenom vållades i enskilda medborgares intressen. Det borde emellertid tillses, att intrånget ej gjordes större än som oundgängligen krävdes för det avsedda syftet. Särskilt betydelsefullt vore detta, när fråga vore om intrång i en produktiv verksamhet som skogsbruket.

Skogsstyrelsen har — sedan styrelsen under hänvisning till skogsvårdsstyrelsernas yttranden framhållit att dessa styrelser utan undantag hyste förståelse för lagstiftningens behövlighet och syfte — anfört följande.

För egen del vill skogsstyrelsen framhålla, att styrelsen i full utsträckning beaktar de ytterst allvarliga realiteter, som givit anledning till lagutkastets utarbetande. Visserligen ha ännu icke, såvitt styrelsen kunnat utröna, några egentliga missförhållanden på detta område påvisats, väl närmast beroende på att anvisningar, som vid avverkning i närheten av försvarsanläggningar lämnats av militärbefäl för tillgodoseende av maskeringssyften, i regel lojalt torde ha efterföljts. Den i promemorian framlagda utredningen synes i varje fall ej jäva uppfattningen, att kollisioner mellan militära och civila ekonomiska intressen i vad gäller skogsavverkning hittills kunnat tillfredsställande ordnas på frivillighetens väg. Ehuru styrelsen vidare anser, att en särskild lagstiftning i nu förevarande avseende medför nackdelar genom tyngre administration, utökade ersättningsanspråk och merarbete för de kontrollerande myndigheterna, så finner styrelsen likväl övervägande skäl tala för åvägbringande av en avverkningskontroll för det ändamål, varom fråga är, då först härigenom skapas en tillfredsställande garanti mot huggningar till avsevärd skada för försvaret. Utan en sådan anordning lär full säkerhet mot dylika huggningar ej kunna föreligga. Som ett elementärt krav kan dock hävdas, att därvid icke får läggas tyngre band på skogsägarnas handlingsfrihet än som är oundgängligen nödvändigt ävensom att skogsvårdens fordringar i möjligaste mån skola tillgodoses.

Om hittillsvarande erfarenheter har *skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län* uttalat, att inom länet förekommit flera fall, då från militärt håll framställtts önskemål att vid stämplingar å enskildas skogar skulle tagas hänsyn till behovet av vissa skogsbestånds bevarande, samt att frågan i regel ordnats genom tillmötesgående från skogsägarens sida. *Skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* har anfört:

Avverkningarna ha inom de trakter av länet, som beröras av nu påtalade förhållanden, i regel antingen utförts av vederbörande militära truppförband eller ock efter av skogsvårdsstyrelsen utförda stämplingar. Vid dessa senare ha förrättningsmännen eftersträvat att inskränka eller helt undvika stämpling i närheten av försvarsanordningar, och vid förrättningarna lämnade anvisningar i dessa avseenden synas lojalt ha efterföljts. Förhållandena på detta område ha sålunda enligt styrelsens erfarenhet hittills kunnat tillfredsställande ordnas utan särskild lagstiftning. Ehuru styrelsen anser, att föreslagna lagbestämmelser på detta område i många fall komma att medföra betydande nackdelar, såsom ersättningsanspråk i stor omfattning och utökad arbete för de kontrollerande myndigheterna, torde dock den nu ifrågasatta lagstiftningen, ehuru med tvekan, kunna förordas såsom garanti mot att ovarsamma huggningar företagas inom områden med försvarsanordningar.

Det i promemorian framlagda lagutkastet har lämnats utan erinran av *chefen för försvarsstaben, arméförvaltningen, flygförvaltningen, statskontoret, priskontrollnämnden, riksvärderingsnämnden och länsstyrelsen i Älvsborgs län* ävensom *skogsvårdsstyrelserna i Södermanlands, Kronobergs, Gotlands, Kristianstads, Malmöhus, Örebro, Gävleborgs och Västerbottens län samt södra delen av Kalmar län*. I övriga yttranden ha framförts önskemål om ändringar i olika delar av lagutkastet.

I fråga om tillämpningsområdet för den föreslagna lagen har sålunda *domänstyrelsen* hävdadt, att den icke borde gälla för skogar under styrelsens förvaltning. Styrelsen anför:

Lagen synes vara avsedd att gälla avverkning å alla skogar, jämväl kronans. Skogsvårdsstyrelserna och hos dem anställda länsjägmästare och andra tjänstemän skulle härigenom tilldelas viss befogenhet beträffande avverkningar även på fastigheter under domänstyrelsens förvaltning. Då skäl härtill icke torde föreligga, synes lagen ej böra äga tillämpning för dessa fastigheter. En inskränkning, med hänsyn till försvaret, av avverkningen å kronans fastigheter torde enklast kunna ske genom överenskommelse mellan fortifikationsstyrelsen och domänstyrelsen i varje särskilt fall, varefter domänstyrelsen lämnar vederbörande domänverkstjänsteman anvisning i fråga om avverkningen i samråd med den militära myndighetens ombud på platsen. Hur denna sak i detalj lämpligen må ordnas, torde kunna överenskommas mellan militärmyndigheterna och domänstyrelsen.

Ersättning till domänverket för kostnad eller förlust för kronans fastigheter, föranledd av den minskade avverkningen, synes ej böra ifrågakomma.

Styrelsen är beredd att vid skötsel av kronans fastigheter taga all den hänsyn som av försvaret kan vara betingad och att härom överenskomma med vederbörande militära myndigheter. Deras önskemål i förevarande avseende torde härigenom bliva fullt tillgodosedda.

Skogsstyrelsen har — i likhet med *skogsvårdsstyrelserna i Skaraborgs, Värmlands, Västmanlands och Norrbottens län* ävensom *länsstyrelsen i Värmlands län* — ansett att såväl kronoskogar som ecklesiastika skogar, av vilka de senare förvaltas av stiftsnämnderna, borde undantagas från lagens tillämpning. Skogsstyrelsen anför i detta hänseende, att då skogsvårdsstyrelserna i övrigt ej hade någon som helst befattning med nämnda skogar, syntes med fog kunna sättas i tvivelsmål det lämpliga i att skogsvårdsstyrelserna för ett tillfälligt ändamål skulle ingripa i skötseln av desamma. Det förefölle skogs-

styrelsen rikligare att dessa allmänna skogar undantoges från lagen och att deras förvaltningspersonal direkt meddelades behövliga direktiv rörande hän-synstagandet till försvarets intressen.

Behovet av kontroll enligt den föreslagna lagen har av *skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län* bedömts olika för svårförnygrade skogar och skogar som lyda under skogsvårdslagens allmänna bestämmelser, därvid styrelsen anfört följande.

En stor del av de befästningsanordningar som upprättats inom länet torde vara belägna inom den s. k. svårförnygrade trakten. För denna gälla undan-tagsbestämmelser rörande rätten till avverkning, innebärande bl. a. dels att av- verkning till avsalu ej må ske annat än efter tillstånd av skogsvårdsstyrelsen och dels att styrelsen må meddela föreskrift angående rätten till avverkning även för husbehov. Under den tid 1923 års skogsvårdslag varit gällande ha dessa bestämmelser medfört, att inga som helst kalmarker upptagits inom ifråga- varande område. Vi anse att skogsvårdens krav under den begränsade tid, den ifrågasatta lagstiftningen synes vara avsedd för, mycket väl kunna motivera att kalmarker ej heller i fortsättningen upptagas. För den svårförnygrade trakten synes alltså lagstiftning av föreslagen art knappast erforderlig.

Beträffande skogsmark liggande innanför den s. k. svårförnygrade trakten och enbart sorterande under allmänna skogsvårdslagens bestämmelser synes det oss att fortifikationsstyrelsen i någon mån överdriver riskerna för insyn genom olämplig skogsavverkning. Praktiskt taget all skog utstämplas i varje fall numera genom vår försorg och det hör till sällsyntheterna att vi därvid ansett oss böra föreslå upptagande av trakthyggen. Dylikt kan naturligtvis dock komma att inträffa och det kan därför möjligen vara befogat att viss lagstiftning tillskapas för en kontroll av avverkningarna.

Även *skogsvårdsstyrelsen i Blekinge län* har yttrat sig om svårförnygrade skogar samt uttalat följande.

Skogsvårdslagens nuvarande bestämmelser angående svårförnygrade sko- gar, särskilt stadgandena i 20 §, synas i viss utsträckning kunna tjäna som förebild för den nya lagen. I Blekinge torde huvudparten av befästningarna ligga i kustbandet, där även de svårförnygrade skogsområdena äro belägna. Förhållandet torde vara detsamma i andra län. Det skulle måhända innebära en förenkling av den nya lagens tillämpning, om den i kusttrakterna beträf- fande såväl areal som bestämmelser och praktisk handläggning kunde kom- bineras med dessa skogsvårdslagens särskilda stadganden.

Beträffande den allmänna utformningen av förslaget i övrigt har sär- skilt anordningen av avverkningskontrollen mera ingående behandlats i yttrandena.

Skogsstyrelsen har funnit den föreslagna formen för avverkningskontroll- len ändamålsenlig och anför i detta hänseende.

Även om kontrollorganisationen kanske skulle kunna ordnas utan att för densamma direkt anlita skogsvårdsstyrelserna, så ligger det en fördel i att, såsom föreslagits, taga skogsvårdsstyrelsernas medverkan i anspråk. Håri ser nämligen skogsstyrelsen bland annat en borgen för att i varje särskilt fall skogsvårdssynpunkterna i möjligaste mån vinna beaktande, varigenom olägenheterna för skogsägarna kunna begränsas. Skogsstyrelsen anser sig dock icke böra underlåta framhålla, att skogsvårdsstyrelsernas personal under nuvarande förhållanden är mycket hårt belastad med trängande uppgif- ter i bränsleförsörjningens tjänst och att det därför är angeläget att så långt ske kan underlätta deras arbete för ifrågavarande ändamål. Av denna

anledning måste förutsättas, att från de militära myndigheternas sida lämnas allt det bistånd som skäligen kan fordras såväl vid avverkningsbestämmelsernas utformande och tillämpning som vid tillsynen över deras efterlevnad. Det är då givetvis av vikt, att försvarsväsendets önskemål tydligt och snabbt angivas samt att militär sakkunskap i erforderlig utsträckning finnes att tillgå och även biträder vid de särskilda utsyningar som en avverkningsbegränsning betingar. I samband därmed vill skogsstyrelsen understryka lämpligheten av att närmare samråd äger rum mellan länsstyrelse, skogsvårdsstyrelse och militära myndigheter vid förberedelser till och genomförande av hithörande åtgärder, att skogsvårdsstyrelserna vid bedömande av avverkningsfrågor i största möjliga utsträckning hänvisas till lokala militära organ och att försvarsmyndigheterna i görligaste mån svara för övervakningen, i vilket sistnämnda hänseende skogsvårdsstyrelserna naturligtvis icke kunna utöva någon fortlöpande verksamhet.

I samma riktning som skogsstyrelsen ha flera skogsvårdsstyrelser uttalat sig.

Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län har med hänsyn till de särskilda förhållandena inom detta län yttrat följande.

Med sin i allmänhet genom utpräglade skogsbygder gående långa landgräns torde Värmland förmodligen vara det landskap som mer än något annat kommer att drabbas av den nya lagens bestämmelser. Det lär sålunda icke kunna undvikas, att rätt så betydande skogsarealer komma att läggas under förbud, detta med hänsyn till redan förefintliga eller tillämnade försvarsanläggningar.

I juridiskt hänseende stå även de större bolagsskogarna under skogsvårdsstyrelsens uppsikt, men som dessa skogar i allmänhet skötas av egen fackutbildad personal har skogsvårdsstyrelsen under vanliga förhållanden icke haft anledning att i nämnvärd omfattning taga befattning med dem. Inom länet och helt visst även inom de blivande förbudsområdena äro bolagsmarkerna av den omfattning att skogsvårdsstyrelsens personal omöjligt direkt kan, på sätt i lagen synes avsett, ombesörja utsyningarna å sagda skogar. En sådan anordning vore för övrigt även ur andra synpunkter icke önskvärd eller ändamålsenlig. Styrelsen förutsätter därför, att den i de fall, där så finnes lämpligt, är oförhindrad uppdraga åt bolagsförvaltningarna att genom egen personal och under iakttagande av meddelade bestämmelser verkställa utsyningarna på egen mark även inom förbjudna områden.

Länsstyrelsen i Värmlands län har funnit de av skogsvårdsstyrelsen i länet sålunda anförda synpunkterna i stort sett välbetänkta.

En från förslaget i viss mån avvikande organisation av avverkningskontrollen har förordats av *skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län*, som därvid anført följande.

Det är ett mycket stort ansvar som enligt den föreslagna lagen skulle komma att åvila skogsvårdsstyrelserna. Även om militära myndigheter under hand lämna anvisningar om vad som ur militär synpunkt bör iakttagas, torde sådana anvisningar ej kunna göras så tydliga att en utstämpling kan ske efter dessa. Skogsvårdens krav torde i detta sammanhang få helt eller delvis förbises emot synpunkten att skogsbeståndet inom ett maskeringsområde bör bliva föremål för en sådan behandling att försvarsanläggningar skyddas för insyn. Enär skogsvårdsstyrelsernas uppgift är att utöva kontroll över skogsvården och i förevarande fall begränsningen att avverka skog gäller annat ändamål, synes det vara lämpligare, att i första hand den mili-

tära myndigheten vid de fall, då avverkningsstillstånd begäres av ägaren, kommer att markera de träd som ur militär synpunkt kunna borttagas eller eventuellt bära kvarstå. Skogsvårdsstyrelsen kunde därefter avgiva yttrande huruvida en avverkning på av militär myndighet föreslaget sätt ofördelaktigt ingriper för skogsvården.

Skogsvårdsstyrelsen i norra delen av Kalmar län har avstyrkt den föreslagna anordningen. Styrelsen anför:

Inom de för försvarsanläggningarna kritiska områdena torde ifråga om avverkningarna andra än skogliga synpunkter, och då främst maskeringstekniska, komma att som regel bliva utslagsgivande. Under sådana förhållanden torde skogsvårdsstyrelse bliva nödsakad att såsom regel anlita militär myndighet, innan tillstånd kan givas till avverkning. Detta skulle enligt styrelsens uppfattning medföra en onödigt kretsgång, som kunde alldeles undvikas om militärmyndigheterna själva med stöd av lagligt tvångsmedel i varje särskilt fall direkt till fastighetsägaren delgäve föreskrift därom att avverkning å visst begränsat område icke finge ske annat än efter vederbörligt tillstånd. Skulle undantagsvis å sådant område kunna medgivas exempelvis vanlig gallring eller annan skogsvårdande avverkning, skulle skogsvårdsstyrelsens biträde kunna anlitas i vanlig ordning. Efter vad styrelsen under hand inhämtat av de lokala militärmyndigheterna synes i varje fall inom styrelsens verksamhetsområde det nu skisserade förfarandet vara användbart och medföra en lika effektiv men mindre omständlig lösning av frågan. Genom ett sådant förfarande kunde också undvikas allt offentliggörande av de områden, där försvarsanläggningar finnas.

Vad angår de särskilda bestämmelserna i lagutkastet har i flera yttranden framförts önskemål, att 1 § måtte erhålla sådan tillämpning att olägenheter för skogshanteringen av meddelade förbud i möjligaste mån undvekes. *Skogsstyrelsen* har vid tillstyrkandet av den i lagutkastet föreslagna formen för avverkningskontroll utgått från att, även om det område, som innefattades i länsstyrelses beslut enligt 1 §, av militära sekretesshänsyn måste göras relativt vidsträckt, verkliga restriktioner komme att påläggas allenast de fastigheter eller delar av fastigheter, där huggningar i skogen måste ske med det största hänsynstagande till rent militära önskemål, under det att avverkningarna inom området i övrigt lämnades utanför regleringen.

Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län har utvecklat liknande synpunkter:

Styrelsen anser sig ha anledning antaga, att vid lagens tillämpning i praktiken vart och ett av de genom länsstyrelsen fridlysta områdena kunna komma att uppdelas i två zoner, å vilka helt olika hänsyn måste tagas vid medgivande av tillstånd till utförande av avverkning.

Den ena zonen omfattar det egentliga försvarsanläggningsområdet och dess allra närmaste omgivning, och här måste självfallet all avverkning ske med yttersta hänsynstagande till rent militära önskemål. Inom denna zon förutsätter styrelsen därför, att all utsyning bör ske under direkt medverkan av militär sakkunskap. Personer, som vid dylika utsyningsförrättningar skola representera den militära expertisen, måste emellertid alltid finnas lätt tillgängliga, om icke hela anordningen skall bliva i hög grad försvårad, ja i vissa fall rent utav omöjliggjord. Skogsvårdsstyrelsen påräknar därför, att i god tid förordnas tillräckligt antal dylika ombud som, efter kallelse av vederbörande förrättningsman, kunna biträda vid utsyningarna inom denna »kritiska

zon». Över denna zon måste — vederbörligen hemligstämplade — kartor ställas till skogsvårdsstyrelsens förfogande.

Den andra zonen omfattar övriga delar av förbudsområdet. Utsyningarna torde här kunna utföras efter vanliga skogliga synpunkter, varvid dock självfallet måste tagas behörig hänsyn till de mera generella önskemål som vederbörande militära myndigheter kunna finna skäl framföra.

Sveriges skogsägareförbund har anfört följande.

Förslagsställarens syfte synes vara, att lagen skall möjliggöra, att ej blott de områden läggas under kontroll, där denna verkligen behöver utövas, utan att därutöver vida arealer skola såsom reserver eller som något slags buffertregion införas under lagens bestämmelser, inom vilka sistnämnda områden dock ej alltid några restriktioner beträffande avverkningarna skulle behöva krävas. Förbundet finner det vara ägnat att väcka betänksamhet, om på sålunda föreslaget sätt vidsträckta områden skulle läggas under det allmännas kontroll beträffande skogen enbart i syfte att kamouflera belägenheten av de skogar som ha till direkt uppgift att maskera försvarsställningarna.

Förbundet kan icke finna, att något offentligt kungörande om vilka fastigheter, som enligt länsstyrelsens förordnande skola lyda under lagens bestämmelser, är erforderligt. Det torde vara fullt tillräckligt, att vederbörande markägare skriftligen delgivas länsstyrelsens beslut. Då detta beslut sålunda icke behöver få offentlighet utan endast blir känt av de berörda ortsborna, för vilka försvarsställningarnas belägenhet ändock lär vara bekant, torde med hänsyn till den militära sekretessen lagen icke behöva givas tillämplighet för större områden än där den verkligen fyller ett påtagligt syfte.

Förbundets betänkligheter mot att utsträcka lagtillämpningen till större områden än som egentligen bör vara behövt botten däri, att inskränkningarna i avverkningsrätten i vissa fall kunna föranleda olägenheter både ur skogsvårdssynpunkt och, vad beträffar större fastigheter eller fastighetskomplex, med hänsyn till ett tekniskt rationellt ordnande av avverkningarna. Syftet med avverkningskontrollen lär väl i allmänhet vara, att skogar, som skydda försvarsställningar mot insyn, ej få kalhuggas eller hårt utglesnas. I den mån skogsvårdsåtgärderna å sådan plats kunna utföras i form av vårdande genomhuggningar av bestånden eller föryngringshuggningar genom blädning, kunna de militära kraven väl samordnas med skogsskötselns intressen, och någon skada eller produktionsförlust för markägaren behöver då ej uppstå. I södra och mellersta Sverige torde detta fall vara det vanligast förekommande. Inom de överåriga och oväxtliga skogarna i Norrland, särskilt å höjdlägen, måste emellertid avverkningarna i mycket stor omfattning ske såsom kalhuggning, om skogsvårdens krav skola tillfredsställas. Ett avverkningsförbud eller ett tvång att föra huggningen i form av försiktig utglesning av bestånden kommer i detta fall att innebära ett kvarhållande av oväxtliga samt ur produktionsynpunkt lågvärdiga och i försämring stadda skogsbestånd, som böra föryngras. Ingripandet kommer här att föranleda en produktionsförlust, som innebär ekonomisk skada för markägaren. Den i memorian omnämnda omständigheten att markägaren dock har skogen kvar innebär för denne ringa tröst, enär bestånd av detta slag på grund av tekniska skador kunna hastigt avtaga i värde.

Med hänsyn till avverkningarnas metodiska och rationella planläggning i syfte att nedbringa avverkningskostnaderna och förbilliga flottningen eller annan transportkostnad är det alltid en olägenhet, om spridda stycken av en skog måste kringgås, när skogen i övrigt tages under behandling. Visserligen skall enligt förslaget skogsägaren erhålla ersättning av kronan för sådan

skada ävensom för ekonomisk förlust i övrigt, som kan vållas genom ingripande enligt lagens bestämmelser. Skador av nu ifrågavarande slag äro emellertid ofta av indirekt natur och kunna vara svåra att rätt beräkna.

Enligt förbundets mening bör därför lagens tillämpning begränsas till så små områden som möjligt. Måhända har det varit förslagsställarens syfte, att så i realiteten skall bli förhållandet genom att direkta avverkningsrestriktioner blott skola tillgripas inom begränsade delar av de större områden som läggas under anmälningsplikt och kontroll. Enligt det sagda finner emellertid förbundet obehövt att utsträcka lagtillämpningen över sistnämnda större områden. Förbundet finner det sålunda önskvärt, att sådana direktiv meddelas för lagens tillämpning, att de områden, för vilka länsstyrelserna meddela förbud enligt lagens 1 §, ej få göras större än som för maskeeringssyftet är behövt.

Även flera skogsvårdsstyrelser ha påyrkat sådan ändring av 1 § i lagutkastet, att i regel kungörelse icke skulle få användas utan meddelat förbud i stället skulle genom personlig delgivning bringas till vederbörande fastighetsägares kännedom. *Skogsvårdsstyrelsen i Västmanlands län* har därvid ansett kungörelse möjligen vara tillfyllest beträffande yngre skog och svår-föryngrade skogar, eftersom redan skogsvårdslagens bestämmelser här i hög grad minskade risken för kalavverknningar som kunde blottställa försvarsanläggningar. Beträffande äldre skog erfordrades enligt styrelsens uppfattning däremot personlig delgivning av meddelat förbud, enär allmänheten ofta lämnade kungörelser obeaktade. Styrelsen har därför förordat att bland de närmare bestämmelser angående tillämpningen av lagen som omnämndes i 8 § måtte intagas föreskrift, att länsstyrelsen för bestämmandet om sättet för kungörande av skyddsområdes omfattning skulle inhämta skogsvårdsstyrelsens yttrande, varigenom styrelsen skulle beredas tillfälle informera länsstyrelsen om de fastigheter å vilka förekomme äldre skog. Ägarerna av dylika fastigheter borde därefter direkt erhålla del av förbudet. Även *skogsvårdsstyrelsen i Hallands län* har funnit att ett förbud måste för att bli effektivt delgivas varje fastighetsägare. *Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län* har uttalat, att förbudets kungörande i tidningarna av militära skäl stundom vore mindre lämpligt samt att det vore absolut nödvändigt att i de fall, då icke hela socknar omfattades av nu föreslagna särbestämmelser, varje enskild skogsägare som drabbades därav bleve av länsstyrelsen under rättad härom i rekommenderat brev. Ett dylikt brev kunde lämpligen hemligstämplas.

I yttrandena ha även uttalats önskemål, att område, inom vilket enligt 1 § meddelat förbud skall gälla, bestämmas med lätt beskrivbara gränser. Enligt vad *skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län* anfört borde sålunda om möjligt hela socknar omfattas av förbudet. *Skogsvårdsstyrelsen i Jönköpings län* har gjort ett liknande uttalande men framhållit, att skogsvårdsstyrelsen dock måste få detaljerade uppgifter om de smärre områden för vilka inskränkningar verkligen skulle ske. *Skogsvårdsstyrelsen i Östergötlands län* har ansett, att meddelade förbud borde omfatta hela fastigheter eller, om så läte sig göra, hela skiften. Vidare har *skogsvårdsstyrelsen i Blekinge län* påpekat, att skogsvårdsstyrelserna måste äga karta och förteckning över de fas-

tigheter som omfattades av lagen, varjämte styrelsen funnit lämpligt att skogsvårdsstyrelserna utsåge särskilda förrättningsmän för förrättningar enligt lagen.

Mot stadgandet i 1 § att befogenheten att meddela avverkningsförbud skulle tillkomma länsstyrelsen har ingen erinran gjorts i yttrandena. I fråga om länsstyrelsens utövning av befogenheten har *chefen för försvarsstaben* anfört, att i tillämpningsbestämmelser borde — liksom i fråga om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret — intagas föreskrift, att prövningen av de områden, för vilka förbud mot skogsavverkning utan tillstånd av skogsvårdsstyrelse skulle meddelas, skulle ske i samråd med chefen för försvarsstaben. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* har uttalat, att initiativet till förbud enligt 1 § borde ankomma på militär myndighet, då länsstyrelsen mestadels saknade officiell kännedom om de försvarsanläggningar som för närvarande mer eller mindre tillfälligt anordnades inom länet.

I fråga om befogenheten att meddela tillstånd till skogsavverkning utan hinder av länsstyrelsens förbud har *länsstyrelsen i Norrbottens län* anmärkt, att tillstånd borde beviljas av samma myndighet, som meddelat förbudet. Länsstyrelsen har framhållit, att i dessa frågor, där dels skogliga och dels militära intressen stode mot varandra, prövningen icke borde anförtros en myndighet som förträdde endera av dessa intressen. Även den omständigheten att andra skogar än sådana, som stode under skogsvårdsstyrelsens tillsyn, kunde beröras av förbud talade för att skogsvårdsstyrelsen icke anförtroddes prövningen. I denna riktning har även *skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län* uttalat sig.

Bestämmelsen i 2 § att skogsvårdsstyrelsen, därest tvekan kunde råda huruvida hinder mot meddelande av tillstånd förelåge med hänsyn till försvaret, skulle inhämta yttrande av myndighet, som Konungen bestämmer, har i vissa yttranden ansetts vara otillräcklig för att åstadkomma önskvärt samarbete mellan skogsvårdsstyrelserna och de militära myndigheterna. *Skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län* anför härom:

Lämpligare vore om i samband med att länsstyrelsen utfärdar avverkningsförbud för ett visst område besiktning av detta utfördes gemensamt av representanter för både försvaret, länsstyrelsen och den eller de myndigheter som i övrigt kunna komma att beröras. Härvid kunde på en gång klarläggas alla de allmänna synpunkter och lokala krav, som från försvarets sida kunna uppställas, många anledningar till tveksamhet ifråga om avverknings-tillstånd m. m. redan i förväg undanröjas samt konsekvens och enhetlighet i lagtillämpningen i möjligaste mån genomföras.

Liknande uppfattning har uttalats av *skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län*. *Skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län* har ansett, att militär myndighets yttrande alltid borde inhämtas vid prövning av fråga om undantag från förbud.

Med anledning av det i promemorian gjorda uttalandet, att militär myndighet till ledning för skogsvårdsstyrelsens prövning borde under hand lämna vissa anvisningar om vad som ur militär synpunkt borde iakttas, har *länsstyrelsen i Jämtlands län* anfört följande.

Det synes länsstyrelsen knappast lämpligt att göra skogsvårdsstyrelsens preliminära prövning beroende av underhandsanvisningar, i all synnerhet som, då ledning härutinnan saknas i förslaget, skogsvårdsstyrelserna i många fall torde bliva ovissa om till vilken militär myndighet de ha att vända sig för att få dessa underhandsanvisningar. Samarbetet mellan skogsvårdsstyrelserna och de militära myndigheterna synes därför böra närmare i författningsväg klarläggas, antingen i lagen eller ock genom tillämpningsföreskrifter.

Beträffande bestämmelserna om utsyning i 3 § har *skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län* uttalat, att det vore lämpligt, att skogsvårdsstyrelsen uttryckligen bemyndigades att utfärda föreskrifter rörande sättet för avverkningens utförande. Skulle dylika föreskrifter tarva utmärkande på marken av skilda områden, borde bestämmas, att även dylik utmärkning liksom utsyningen skulle bekostas av kronan. Styrelsen har vidare ansett, att lagförslaget borde kompletteras med bestämmelse att den som verkställde avverkningen skulle vara pliktig att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter som av skogsvårdsstyrelsen meddelades för utövande av kontroll över avverkningen. *Länsstyrelsen i Kopparbergs län* har åberopat vad skogsvårdsstyrelsen i länet sålunda anfört.

Skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län har ifrågasatt, huruvida icke som regel borde stadgas utsyningstvång, dock med rätt för skogsvårdsstyrelsen att i särskilt fall meddela annan föreskrift, då det vore uppenbart, att dylik föreskrift vore tillräcklig för att vinna det med lagstiftningen avsedda syftet.

Bestämmelsen, att kostnad för utsyning skall gäldas av kronan, har av *skogsvårdsstyrelsen i Västmanlands län* ansetts bliva onödigt betungande för kronan och i många fall ställa ifrågavarande skogsägare i gynnsammare ställning än andra, därvid styrelsen föreslagit, att kostnad för utsyning skulle gäldas av kronan endast därest skogsvårdsstyrelsen tillstyrkt detta.

I samma fråga har *skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län* yttrat följande.

Enligt lagförslaget skall kostnad för utsyning, som föranledes av tillstånd till avverkning inom område för vilket utfärdats avverkningsförbud, gäldas av kronan. Det torde här avses de kostnader som förorsakas av såväl skogsvårdsstyrelsens befattning med avverkningstillståndets meddelande som hantlangning. Det synes emellertid skogsvårdsstyrelsen icke nödigt att sådan särskild ersättning utgår i de fall, då skog redan innan ifrågavarande lags eventuella ikraftträdande står under avverkningsförbud eller utsyningstvång, som exempelvis är fallet med de enskilda skogarna i lappmarken.

Mot den likaledes i 3 § upptagna bestämmelsen, att underrättelse om meddelat avverkningstillstånd skall lämnas militär myndighet, har *skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län* anmärkt, att bestämmelsen endast skulle vålla onödigt betungande expeditionsarbete och borde utgå. *Skogsvårdsstyrelsen i Västmanlands län* har — för undvikande av att avverkning, som av den militära myndigheten sedermera befunnes icke böra ske, efter tillstånd av skogsvårdsstyrelsen omedelbart igångsattes — förordat, att därest skogsvårdsstyrelse ej inhämtat yttrande av militär myndighet, styrelsen skulle, innan tillstånd till avverkning meddelades, äga för godkännande underställa tillståndet nämnda myndighet.

Reglerna i 4 § om ersättning åt den som genom den föreslagna lagstiftningen drabbas av inskränkningar i förfoganderätten över skog ha i stort sett vunnit gillande i yttrandena.

Skogsstyrelsen anför i denna del:

Den tillfälliga begränsning i rätten att avverka skog, som de föreslagna bestämmelserna skulle innebära, torde i stor utsträckning bliva föga kännbar. Det är dock givet att, om tillstånd till avverkning med stöd av bestämmelserna vägras helt eller delvis, markägare eller nyttjanderättshavare i vissa fall kan lida mera avsevärd ekonomisk skada. Att — såsom i lagutkastet också skett — möjligheter böra öppnas för erhållande av ersättning av statsmedel i dylika fall är därför ofrånkomligt. *Skogsstyrelsen* anser sig böra fästa uppmärksamheten på att ett behov av enhetliga normer för de härmed sammanhängande värderingarna sannolikt torde komma att göra sig gällande.

Sådana normer för ersättningens bestämmande som *skogsstyrelsen* förordat ha av *skogsvårdsstyrelserna i Skaraborgs och Jämtlands län* ansetts böra intagas i tillämpningsbestämmelserna till den föreslagna lagen.

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund har yttrat följande.

De synpunkter, som i promemorian anföras beträffande ersättningen till skogsägarna i sådana fall, då tillstånd till avverkning icke kan givas, torde enligt riksförbundets förmenande vara tillfyllest vid reglering av den skada som ett tillfälligt intrång i den fria förfoganderätten över egendomen kan medföra. Riksförbundet vill dock särskilt understryka nödvändigheten av att all hänsyn tas till speciellt de små hemmansdelarna, där även ett kortfristigt avverkningsstopp kan medföra kännbara konsekvenser för ägaren.

För den händelse den nu föreslagna lagen skulle få en längre varaktighet anser riksförbundet att lagen bör kompletteras med en bestämmelse, som ger ägaren rätt att påfordra statlig inlösen av egendomen eller del av densamma, om ägaren finner att intrånget är av sådan storleksordning att möjligheterna till ekonomisk drift av egendomen allvarligt äventyras.

I några yttranden ha erinringar framställts mot att i 4 §, såsom förutsättning för att gottgörelse skall utgå, stadgats att intrånget ej är ringa. *Skogsvårdsstyrelsen i Hallands län* har ansett, att alla verkliga förluster utan begränsning nedåt borde ersättas av kronan. *Skogsvårdsstyrelsen i Älvsborgs län* har ansett bestämmelsen vag och föreslagit att den måtte utgå. *Skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län* har begärt att begreppet »ringa intrång» måtte preciseras.

Beträffande reglerna i 5 § om ersättningsanspråks prövning av riksvärderingsnämnden har *skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län* med instämmande av *skogsstyrelsen* ifrågasatt, huruvida icke ansökan om ersättning i första hand borde prövas av den lokala värderingsnämnd som enligt gällande rekvisitionslag skall finnas för, bland annat, varje landstingsområde. *Länsstyrelsen i Värmlands län* har däremot uttalat, att det med hänsyn till motsvarande bestämmelse i lagen den 24 mars 1942 om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret vore riktigast att jämväl ersättning enligt den nu föreslagna lagen bestämdes av riksvärderingsnämnden. *Skogsvårdsstyrelsen i Älvsborgs*

län har ansett, att berörda markägare borde tillförsäkras möjlighet att genom ombud deltaga i värderingen av intrånget och att därför ersättningen borde bestämmas, icke av riksvärderingsnämnden utan av en mindre nämnd på exempelvis tre personer, varav länsstyrelsen utsåge en, skogsvårdsstyrelsen en och jordägaren en ledamot. *Skogsvårdsstyrelsen i Hallands län* har ansett, att skada understigande visst belopp, t. ex. 100 kronor, borde kunna regleras av skogsvårdsstyrelserna.

Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län, vilken enligt vad nyss nämnts yrkat att ersättning i första hand skulle prövas av lokal värderingsnämnd, har även ställt sig avvisande mot den föreslagna bestämmelsen, att skogsvårdsstyrelsen skulle avgiva yttrande över framställda ersättningsanspråk. En sådan anordning kunde enligt styrelsens mening befaras bliva så tidskrävande, att personalen knappast kunde påtaga sig uppgiften. *Skogsstyrelsen* har däremot uttalat, att förslagets ståndpunkt vore praktisk.

Skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län har ansett, att ansökan om ersättning borde, liksom ansökan om avverkningstillstånd, ingivas till militär myndighet men att skogsvårdsstyrelsen lämpligen borde yttra sig även i ersättningsärendet och vidarebefordra detsamma till riksvärderingsnämnden.

Beträffande straffbestämmelsen i 6 § har *länsstyrelsen i Västerbottens län* ifrågasatt, att fängelse borde införas i strafflatituden. *Marinförvaltningen* anför därom:

Påföljden av överträdelse av förbud mot avverkning eller av särskild föreskrift i beslut om tillstånd till avverkning är dagsböter. Skogsvårdslagen innehåller enahanda påföljd för överträdelser, så ock byggnadsstadgan. De intressen som den föreslagna lagen avser att skydda äro dock för tillfället viktigare än de som äro föremål för skogsvårdslagstiftningen. Det torde därför kunna ifrågasättas, huruvida bötesstraffet utgör ett tillräckligt verksamt medel att avskräcka från avverkning i förekommande fall. I detta sammanhang synes även böra framhållas följande. Medan följderna av överträdelse av byggnadsförbud i de flesta fall relativt snabbt kunna undanröjas därigenom att byggnad rives eller ändras, så kan vid olaga skogsavverkning skadan icke inom rimlig tid botas utan genom flyttning av träd, en åtgärd som under rådande förhållanden lär vara svår att vidtaga, särskilt om avverkningen ernått någon omfattning.

Skogsstyrelsen har — i likhet med åtskilliga skogsvårdsstyrelser — ifrågasatt, om icke den föreslagna lagen borde förse med samma bestämmelser om påföljder av dess åsidosättande som skogsvårdslagen. Detta skulle innebära, att det avverkade virket skulle förklaras förbrutet eller ersättas, därest det icke vore i avverkarens besittning.

Skogsvårdsstyrelserna i Stockholms och Västernorrlands län ha ansett, att med hänsyn till de extra kostnader, som komme att åsamkas skogsvårdsstyrelserna genom den föreslagna lagstiftningen, böter och värdet av det avverkade borde tillfalla skogsvårdskassan. *Skogsvårdsstyrelsen i Hallands län* har ansett, att värdet av förbrutet virke borde tillföras skogsvårdskassan, därest icke den lagstridiga avverkningen medförde kostnader för försvaret

genom att anordningar måste vidtagas för att reparera vad som ur försvarssynpunkt gått förlorat, i vilket sistnämnda fall medlen i stället borde tillföras försvarsmyndigheten.

Med anledning av bestämmelsen i 7 §, att klagan över skogsvårdsstyrelsens beslut må anföras hos skogsstyrelsen, har *skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län* anmärkt, att bestämmelsen knappast vore ändamålsenlig, enär skogsstyrelsen själv icke kunde förutsättas äga kännedom om de rådande lokala och militära förhållandena. Däremot syntes länsstyrelsen vara skickad att fungera såsom besvärinstans.

Vad angår lagens giltighetstid har *skogsvårdsstyrelsen i Västmanlands län* funnit att den borde utsträckas till exempelvis tio år eller än hellre att lagen antoges utan tidsbegränsning.

Slutligen må nämnas, att *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* påpekat, att den föreslagna lagstiftningen syntes återverka på tillämpningen av lagen den 30 juni 1942 (nr 493) om avverkningsskyldighet. För sådana skogar som komme att falla under den föreslagna lagstiftningen borde enligt förbundet nedsättning ske i avverkningskyldigheten jämlikt sagda lag.

Skogsstyrelsen har — i anslutning till uttalanden av åtskilliga skogsvårdsstyrelser — framhållit önskvärdheten av att skogsvårdsstyrelserna erhöle gottgörelse för de extra kostnader av olika slag, som styrelserna kunde i mera nämnvärd utsträckning åsamkas vid sin befattning med den föreslagna avverkningskontrollen.

Departementschefen.

Den lämnade redogörelsen måste anses giva vid handen, att behov föreligger av att kunna hindra sådan skogsavverkning som kan menligt inverka på användbarheten av försvarsanläggningar av olika slag eller eljest föranleda avsevärd skada för försvaret. I den remitterade promemorian har i detta syfte föreslagits, att kontroll över skogsavverkning införes genom att länsstyrelse tillerkännes befogenhet att, när så erfordras med hänsyn till försvaret, meddela förbud mot att utan tillstånd av skogsvårdsstyrelsen i länet avverka skog inom område som länsstyrelsen bestämmer. Denna anordning av kontrollen över skogsavverkning har vunnit anslutning i flertalet av de avgivna yttrandena och synes vara en lämplig form för frågans lösning. Beträffande verkningarna av förslaget torde sålunda gälla, att lagstiftningen i regel icke kommer att vålla intrång av någon betydelse. Någon mera avsevärd arbetsbörda torde ej heller bliva förenad med tillämpningen därav.

Enligt det remitterade lagutkastet skulle de angivna bestämmelserna vara tillämpliga å all skogsmark, oavsett vem som är ägare därtill. I vissa yttrandena har emellertid påyrkats, att skogar som ej stå under tillsyn av skogsvårdsstyrelse, såsom kronans och ecklesiastiska skogar, måtte undantagas från lagens tillämpningsområde.

Vad först angår kronan tillhöriga skogar som stå under domänstyrelsens förvaltning synes det vara obestriddigt, att några lagbestämmelser av ifråga-

varande innebörd icke påkallas av något praktiskt behov. Såsom domänstyrelsen i sitt yttrande uttalat torde frågan om inskränkningar i avverkningen på dessa skogar kunna ordnas genom överenskommelse mellan militärmyndigheterna och domänstyrelsen, och någon ersättning för kostnad eller förlust på grund av minskad avverkning torde här ej böra komma i fråga. Beträffande de övriga skogar som icke stå under skogsvårdsstyrelsens uppsikt — bland vilka främst märkas de ecklesiastika skogarna samt städernas skogar, av vilka de senare stå under domänstyrelsens inseende — torde dessa med hänsyn till bl. a. ersättningsfrågan icke utan olägenhet kunna ställas utanför den föreslagna lagstiftningen. Det kunde ifrågasättas att för dessa fall anförtro prövningen av ansökningar om avverkningstillstånd åt den myndighet som har tillsynen över skogens förvaltning. För lagens tillämpning skulle det emellertid vara förenat med avsevärda olägenheter att uppdelat prövningen av frågor om avverkningstillstånd på flera olika myndigheter. Att därigenom samarbetet med de militära myndigheterna skulle försvåras, är tydligt.

Såsom i promemorian uttalas torde det av militära hänsyn vara nödvändigt, att ett avverkningsförbud, som meddelas enligt 1 § i utkastet, omfattar ett förhållandevis vidsträckt område. Det är dock angeläget att tillse, att dylika förbud ej utsträckas utöver vad som verkligen är påkallat av nämnda syfte. I fråga om initiativet till meddelande av förbud torde det i allmänhet böra ankomma på militär myndighet att göra framställning hos länsstyrelsen. Innan förbud meddelas bör länsstyrelsen i regel även samråda med skogsvårdsstyrelse eller annan myndighet som har inseendet över den ifrågavarande skogsmarken. Genom den utredning som sålunda verkställas bör erhållas underlag för bedömande, huruvida i det särskilda fallet behov av förbud enligt den föreslagna lagen erfordras. Beträffande s. k. svårförnygrade skogar, som falla under skogsvårdslagens särskilda bestämmelser rörande rätten till avverkning, torde sålunda åtminstone i vissa fall redan gällande inskränkningar i avverkningen kunna finnas tillfyllest även ur försvarets synpunkt. Vid den undersökning som måste föregå ett ifrågasatt förbud bör också ej sällan kunna fastställas vissa särskilda fastigheter som böra omfattas av förbudet. Där så lämpligen kan ske, bör förbudet genom personlig delgivning bringas till vederbörande fastighetsägares kännedom. I så fall kan förbudsområdet understundom göras mindre omfattande än om offentlig kungörelse angående förbudet måste utfärdas.

För att underlätta skogsvårdsstyrelsernas prövning av fråga om tillstånd till avverkning inom område som omfattas av länsstyrelses förbud synes lämpligt, att skogsvårdsstyrelserna av militär myndighet erhålla närmare anvisningar rörande de områden, där inskränkningar i avverkningarna anses erforderliga. Den föreslagna lagstiftningen torde överhuvud förutsätta ett nära samarbete mellan skogsvårdsstyrelserna och de militära myndigheterna. Särskilda bestämmelser härom i lagen torde dock ej erfordras i vidare mån än att skogsvårdsstyrelserna, såsom i lagutkastet föreslagits, förklaras skyldiga att i tveksamma fall inhämta yttrande av myndighet som angives i tillämpningsförfattning till lagen.

Den i 3 § av lagutkastet upptagna bestämmelsen om rätt för skogsvårdsstyrelse att vid meddelande av tillstånd till avverkning därtill foga villkor om utsyning torde vara lämplig. Att såsom i ett par yttranden föreslagits komplettera bestämmelsen med stadgande att skogsvårdsstyrelsen jämväl äger meddela andra föreskrifter rörande avverkningens bedrivande, t. ex. anvisning å viss trakt där avverkningen får företagas, synes icke vara erforderligt. Det är nämligen självfallet, att den tillståndsbeviljande myndigheten äger bestämma, varest och i vilken omfattning avverkning må äga rum. Däremot torde vara lämpligt att uttryckligen angiva, att vad i förslaget sägs om utsyning även skall gälla utmärkande på marken av visst område som avses med skogsvårdsstyrelsens tillstånd. Huruvida större eller mindre frihet kan medgivas vid avverkningstillstånd, torde skogsvårdsstyrelsen få bedöma under hänsynstagande till samtliga i det enskilda fallet föreliggande omständigheter. Då fråga är om skogsmark som står under inseende av domänstyrelsen eller stiftsnämnd, kommer naturligen skogsvårdsstyrelsens prövning av de närmare villkoren för avverkningen att kunna väsentligt begränsas. Så torde ock i viss utsträckning kunna bliva förhållandet i fråga om skogar som tillhöra större bolag med tillgång till erfarna skogstjänstemän.

Såsom i promemorian föreslagits torde kostnad för utsyning, som föranledes av föreskrift vid avverkningstillstånd enligt den föreslagna lagen, böra gäldas av kronan. Detsamma bör i enlighet med vad jag nyss anfört gälla kostnad för visst områdes utmärkande på marken. Därest utsyningsstvång redan gäller för skogsmarken i fråga, såsom beträffande s. k. svärförnygrade skogar, skall kostnaden för utsyning uppenbarligen ej gäldas av kronan, enär utsyningen i sådant fall ej kan anses föranledd av föreskrift som meddelats av skogsvårdsstyrelsen jämlikt nu ifrågavarande lag.

Den föreslagna bestämmelsen rörande skyldighet för skogsvårdsstyrelsen att om meddelat tillstånd ofördröjligen underrätta myndighet, som har att avgiva yttrande enligt 2 §, synes lämplig. I tillämpningsförfattning torde böra stadgas rätt för sådan myndighet att föra talan mot skogsvårdsstyrelsens beslut.

Även de i utkastet upptagna bestämmelserna om gottgörelse av kronan för kostnad eller förlust, som föranledes av att tillstånd till avverkning vägras eller återkallas, synas böra godtagas. Det torde icke vara möjligt att i lagtexten närmare angiva de grunder efter vilka ersättningen bör beräknas. De synpunkter som i promemorian anförts beträffande ersättningens bestämmande synas emellertid böra tjäna såsom ledning vid prövningen av uppkommande ersättningsfrågor. På sätt i promemorian jämväl framhållits läser ersättning ofta icke kunna bestämmas förrän förbudet upphört att gälla. Hänsyn måste dock tagas till billighetens krav i det enskilda fallet. Därest den föreslagna lagstiftningen, vilken enligt utkastet skall vara tidsbegränsad, framdeles skulle förlänas giltighet under en längre följd av år, torde i samband därmed böra upptagas till övervägande, huruvida icke i lagen bör införas stadgande om rätt att i vissa fall påfordra att kronan löser marken eller avverkningsrätten. I fråga om ordningen för prövning av ersättningsfrågor torde vad i promemorian föreslagits vara lämpligt.

De i 6 § av utkastet upptagna straffbestämmelserna torde, såsom skogsstyrelsen och åtskilliga skogsvårdsstyrelser förordat, böra kompletteras med bestämmelser om förverkande av olovligen avverkat virke eller ersättningskyldighet för värdet därav, i huvudsak överensstämmande med vad i 25 § 1 mom. andra stycket skogsvårdslagen föreskrives. Det i nämnda lagrum förekommande stadgandet att förverkande icke skall inträda, om förbudet efter avverkningen återkallats eller förfallit eller blivit genom laga kraftvunnet beslut upphävt, därför att förbudet icke bort meddelas, synes dock icke böra upptagas i förevarande lagförslag. I stället torde böra intagas en bestämmelse, att förverkande eller ersättningskyldighet ej skall inträda, om det skulle vara uppenbart oskäligt. Införande av fängelse i strafflatituden synes ej påkallat.

Därest bestämmelser om förverkande upptagas i förslaget, lärer någon vitesbestämmelse icke vara erforderlig. Böter ävensom förbrutet virke och ersättning därför torde böra tillfalla kronan.

Åtalsbefogenhet enligt lagen torde utan särskilt stadgande tillkomma allenast allmän åklagare. Jag vill i detta sammanhang understryka, att biträde med övervakning att meddelade förbud efterlevas bör lämnas av skogsvårdsstyrelserna och vederbörande militära befälhavare.

Såsom i ett yttrande påpekats kommer den nu ifrågasatta lagstiftningen att kunna inverka på tillämpningen av lagen den 30 juni 1942 (nr 493) om avverkningskyldighet. Någon ändring i sistnämnda lag torde emellertid icke vara påkallad. Det är uppenbart, att vid bestämmande av avverkningskyldighet eller fråga om jämkning däri hänsyn måste tagas till hinder mot avverkning som följer av den föreslagna lagen.

I övrigt torde allenast vissa redaktionella jämkningar böra vidtagas i det remitterade lagutkastet.

Den nya lagstiftningen torde böra träda i kraft den 1 juli 1943. Det synes lämpligt, att giltighetstiden begränsas till och med den 30 juni 1944.

I överensstämmelse med det anförda har inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag angående viss inskränkning i rätten att avverka skog*.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
G. Tidelius.

¹ Denna bilaga, vilken fränsett lagens rubrik samt vissa andra jämkningar av uteslutande redaktionell innebörd är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 14 maj 1943.

Närvarande:

justitieråden ALSÉN,
LIND,
regeringsrådet EKLUND,
justitierådet ERICSSON.

Enligt lagrådet den 12 maj 1943 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 30 april 1943, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående viss inskränkning i rätten att avverka skog*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsassessorn Sven Romanus.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
G. Lindencrona.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 maj 1943.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler t. f. chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bergquist, lagrådets denna dag avgivna utlåtande över det den 30 april 1943 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående viss inskränkning i rätten att avverka skog*; därvid föredraganden hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte, sedan dess rubrik jämkats till lag om inskränkning med hänsyn till försvaret i rätten att avverka skog samt vissa andra redaktionella ändringar vidtagits i detsamma, jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

G. Lindencrona.